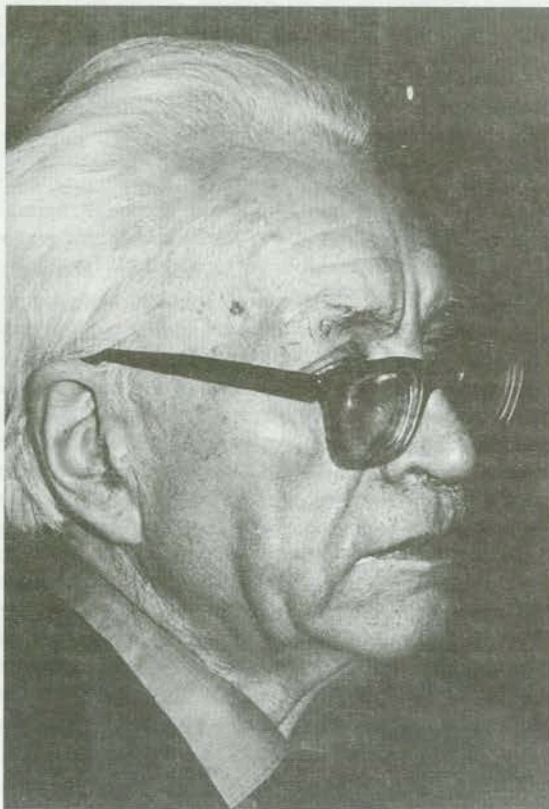

Stanislav Preprek, naš originalni crkveni skladatelj i pisac (o 100. obljetnici njegova rođenja)

Duro Rajković, Petrovaradin

Koliko god da sam pisao ili govorio o našem bogodanom glazbenom pjesniku, a nadasve crkvenom skladatelju, Stanislavu Prepreku, nikada nisam bio potpuno zadovoljan iznesenim. Moje osjećanje nedovoljnog prikazivanja njegova umjetničkog stvaralaštva vjerojatno je posljedica velikog poštovanja prema njemu kao mom nenadmašnom glazbenom i životnom učitelju. To me je učinilo veoma odgovornim, a možda i previše obazrivim, da ne bih o njemu iznio nešto pogrešno, nerazumljivo ili nepotpuno, što bi moglo okrnjiti istinitost njegova života i rada.

Sretan sam što u ovoj jubilarnoj 2000. godini, ujedno i 100. obljetnici Preprekova rođenja, ponovno progovaram o njemu na stranicama *Sv. Cecilije*, dakle, u crkvenoglazbenom časopisu kome je dugo služio svojim brojnim člancima i skladbama. No, istodobno me obuzima i tuga kad pomislim da već 18 godina nije među nama i da ću za dvije godine opet trebati progovoriti o njemu prigodom 20. obljetnice njegove smrti. Ali u ovoj jubilarnoj godini uspio sam iskazati mu svoju najveću zahvalnost i odanost. Naime, *Hrvatsko društvo crkvenih glazbenika, Institut za crkvenu glazbu "Albe Vidaković"* i dr.

fra Izak Špralja povjerili smu mi pisanje monografije o Stanislavu Prepreku. Ovu sam zadaću prihvatio kao Preprekov doživotni suradnik. Vjerujem da će ova monografija moći korisno poslužiti i svima onima, koji se budu htjeli ozbiljno i podrobno baviti Preprekovom osobom i njegovim stvaralaštvom. Budući da naši glazbeni stručnjaci još uvijek ne istražuju i ne tumače Preprekova djela, ovog sam se posla morao latiti ja kao Preprekov suradnik. I dužan sam bio tako postupiti i na taj se način još više odužiti svom učitelju i istinskom duhovnom ocu.

Međutim, monografiji nedostaje poglavlje o Prepreku kao crkvenom piscu. Izostalo je iz dva razloga: 1. nisam ga kao crkvenog pisca htio prikazati ukratko, a za opširnije opisivanje ove djelatnosti nisam imao vremena; i 2. sve ono što je napisao između dva rata odnosi se na razdoblje prije II. vatikanskog koncila. Neprijeporno je, da je i kao crkveni pisac, kreativnošću i originalnošću, bio iznad svojih suvremenika, no sve što je tada napisao može se čitati i proučavati i danas. Najbolje i jeste izravno se upoznati s djelima, a ne neposredno iz druge ruke. A uostalom, na stranicama ovoga časopisa objavio sam podosta Preprekovih spisa, pa sam ga i kao crkvenog pisca već donekle predstavio. Između ostalog, iskreno priznajem da mi kao pijanistu, koji se bavi živom glazbom, mnogo više odgovara sviranje, nego tumačenje spisa. A Preprek je cecilijanizam promicao ne samo svojom glazbom, nego i svojim mnogobrojnim spisima.

Da moje mišljenje o Prepreku kao crkvenom piscu ne ostane osamljeno, evo uvodnih riječi g. Janka Barlea, nekadašnjeg urednika *Sv. Cecilije*, upućenih Prepreku u pismu 8. srpnja 1919. godine, na samom početku Preprekove suradnje u ovom našem časopisu:

Dragi prijatelji!

Primio sam Vaš članak, dopis, novce, a g. Dugan primio je dvije vaše skladbe. Na svemu Vam lijepa hvala. Mnogo ste me razveselili i utješili. Kad se nade tko, kao što ste Vi, darovit, oduševljen, to mi je najljepša nagrada i sokoljenje na daljnji rad. Zahvaljujem vam zato iz sveg srca i molim Vas, da usrajete na putu, što ste ga sebi zacrtali. S lijepim darovima, kojima Vas je Bog obdario, Vi ćete mnogo koristiti i domovini i našoj stvari.

Sjećanje na Prepreka obično mi predočava i njegovu višestranu umjetničku nadarenost. Bio je i glazbenik i pjesnik i likovnjak. Podjednako prožet ovim nadarenostima teško mu je bilo odlučno reći, što je više kao stvaralac. Likovno se, na žalost, nije mogao razvijati, jer mu to nije dopuštala slabovidnost. Međutim, visoku umjetničku razinu u stvaranju postigao je i zbog ispravne usmjerenosti. Osobito su se u tome isticali profesori glazbe Petar Strniša i Ivan Talich, a iznad svih Vladimir Stahuljak, koji je bio i skladatelj. Pod vodstvom prof. Stahuljaka, kod kojeg je i privatno učio nauku o harmoniji, konačno je glazbeno progledao i kao skladatelj stao na vlastite noge. Osim toga pozajmljivao je od njega i glazbenu literaturu na proučavanje, pribivao njegovim kućnim koncertima i sudjelovao u dačkom glazbenom ansamblu, koji je također muzicirao u njegovu domu. Profesorovim posredovanjem upoznao je i iznad svega zavolio gregorijansko, koralno pjevanje, najzvišenu glazbu katoličke Crkve. U to vrijeme nastaju i njegove prve nadahnute liturgijske skladbe *Ave Maria* i *O dođi, Tvorče*.

Međutim, Tvorac je Prepreka s jedne strane postupno lišavao vida, a s druge strane postupno mu obogaćivao unutrašnji

život, da bi duhovnim očima realnije spoznao svijet oko sebe i u sebi. Nije nepoznato, da golim promatranjem vidimo pretežito vanjske oblike stvari, dok njihova bit ostaje nevidljiva. Ovakav providnosni zahvat, otpočet u Preprekovom najranijem djetinjstvu, bio je od velikog značaja u oblikovanju Prepreka kao umjetnika-stvaraoca.

Preprekova privrženost Liturgiji i crkvenoj glazbi dobro je poznata, a također i njegova ođanost cecilijanskom pokretu. O tome svjedoči i njegova crkvena glazba i njegovi crkveno-glazbeni spisi. Gotovo svi spisi objavljeni su mu, između dva rata, u časopisima *Sv. Cecilija* (Zagreb), *Život s Crkvom* (Hvar) i *Musica sacra* (Regensburg), a skladbe u glazbenim priložima *Sv. Cecilije* i *Ćirilometodskog Vjesnika* (Zagreb).

Međutim, želim iznijeti i nešto što ga je tištalo. Naime, tadašnji urednik glazbenog priloga *Sv. Cecilije* g. Franjo Dugan objavio je, tijekom dvadesetogodišnje suradnje s Preprekom, svega osam njegovih skladbi. To je doista premalo. Razlog je tome bio Preprekov slobodniji crkveno-glazbeni stil, koji prof. Duganu, kao strogom klasičaru, nije bio po volji. U Preprekovu pismu poslanom dvadesetih godina prijatelju i skladatelju Jurju **Stahuljaku**, Preprek se zbog toga žalio na prof. Dugana. Da bi sebi dao oduška zbog takvog Duganovog stava, poslao je Stahuljaku svoju skladbu *O tolika*, za mješoviti zbor, skladanu u Duganovom stilu. Melodija je posve duganovska, ali harmonija nije. U nastavku pisma veli da Dugan ne bi objavio ni ovu skladbu, jer je njen autor Preprek.

Preprek je budno pratio glazbena i ostala kulturna zbivanja u domovini i svijetu. Brinuo se o dostojnom i ispravnom crkvenom pjevanju i sviranju kod nas općenito, a osobito u Petrovaradinu. Opirao se svim nepravilnostima i anakronizmima na tom području i djelovao na njihovu iskorjenjivanje. Tijekom svoje orguljaške službe u Petrovaradinu imao je, nažalost, sukobe s pojedincima pa i šire, što je 1937. godine dovelo čak do biskupijskoga sudskog spora. Iako je Preprek proglašen ispravnim, ipak je podnio ostavku na orguljašku službu. To je bio prinuden učiniti, jer je hajka na njega bila zapravo posljedica prebacivanja čitave stvari s crkvenog područja na političko. Bez obzira na nesuglasice i sukobe do kojih je dolazilo u svezi s poimanjem crkvene glazbe i obavljanjem orguljaške službe, on se zbog toga nije srdio niti to zamjerao, jer je znao da je do toga dolazilo iz čistog neznanja.

Kao Srijemca, Prepreka je zanimala glazba srijemskih skladatelja, osobito skladbe župnika Ilije **Okrugića**, učitelja i skladatelja Franje **Štefanovića** i poštanskog službenika Vladimira **Vukovića**, koji je bio suosnivaatelj pjevačkog zbora *Neven* u Petrovaradinu.

Na području crkvene glazbe revnovao je Preprek kao orguljaš i cecilijanac, a na području svjetovne glazbe kao zborovoda i učitelj. Vodio je brigu o svemu lijepom i vrijednom, bez materijalne nadoknade. Činio je to iz čiste ljubavi prema Crkvi i umjetnosti, što je danas, u dehumaniziranom svijetu, teško zamislivo.

Preprek je cijenio narodne crkvene popijevke, ali nije bio za njihovu pretežitu uporabu, jer su po vrijednosti ipak slabije od ostale crkvene glazbe. Za njima se danas obilato poseže zbog preskromnih izvođačkih mogućnosti orguljaša, pa i pjevača. Ako bi one potpuno prevladale, došlo bi i do jednoličnog izvodenja i do snižene uzvišenosti bogoslužja. Preprek ovdje nije mislio na popijevke nastale pod izravnim utjecajem koralala.

Što se tiče samog crkvenog pjevanja, odlučno je zagovarao njegovo njegovanje od osnovne škole do sveučilišta, jer je to najsigurniji put za ostvarivanje željenog i toliko naglašavanog djelatnog sudjelovanja u bogoslužju. Sa starijim uzrastom teže je započeti pjevati, a s posve zrelim ljudima veoma teško. Na sreću, ovakav je crkveno-glazbeni odgoj sada moguć, jer društveni ustroj nije više ateistički, pa nema razloga da se ne provodi.

Preprek je držao nepotrebnim uglazbljivanje neliturgijskih tekstova, jer Crkva ima dovoljno svojih i to nedvojbeno najboljih. Ali, skladajući tri popijevke na riječi sv. Terezije od Djeteta Isusa, uvidio je da se liturgijskim tekstovima mogu pridodati i poneki tekstovi pojedinih svetaca i crkvenih naučitelja. U takvim slučajevima tekstove bi izabirali i predlagali crkveni liturgijskoglazbeni stručnjaci. Nakon uglazbljivanja ovih tekstova crkvena bi glazba bila još bogatija i raznovrsnija. Ovakvo razmišljanje zaslužuje pažnju i odlučnost, da se što prije prihvati i provede u korist Liturgiji.

Da je Preprek liturgijske tekstove uistinu smatrao nedostižnima, i Liturgijom bio potpuno prožet, najbolje izražavaju sljedeće njegove riječi: "*Časlov bi bezuvjetno trebalo uglazbiti u cijelosti, od prve do posljednje strane, pa bismo dobili najuzvišeniju molitvu na svijetu.*" Preprekovu zaljubljenost u Liturgiju potvrđuje i njegova pionirska djelatnost na tom području kod nas. Još tridesetih godina on je s vlč. g. Josipom **Pavlovićem**, rodom iz Petrovaradina, tadašnjim profesorom đakovačke bogoslovnije, izvodio razne dijelove oficija s kompletorijem, pa i nekoliko cijelih oficija, u čistoj gregorijanci na hrvatskom jeziku. To su obično činili u tišini i miru tekijске zavjetne crkve Gospe Snježne kraj Petrovaradina. Ovaj pionirski pothvat lijepo je opisan u Preprekovu članku pod naslovom *Naša mala schola gregoriana* objavljenom u prvom broju *Sv. Cecilije* 1938. godine.

Evo još i Preprekovog mišljenja o izvodenju ulaznih popjevaka. Preprek je bio nezadovoljan što ulazne popijevke nisu točno pojedinačno propisane za svaku nedjelju i svaki blagdan. Samtrao je, da bi trebale biti strogo određene, jer su i bogoslužja tekstualno različita. Prepuštanje ulaznih popjevaka slobodnom izboru smatrao je pogrešnim, a i nedopustivim. Ukoliko bi pojedine nedjelje ili pojedini blagdani dopuštali širi izbor ulaznih popjevaka, to bi također trebalo biti naznačeno. To je smatrao važnim zbog većeg jedinstva u bogoslužju, kojim, osobito danas, vlada veliko šarenilo. Ulazne bi jednako trebalo upotrebljavati, a ostali promjenjivi dijelovi mogu i nadalje biti slobodno izabirani. Bilo bi krajnje poželjno, da naši crkvenoglazbeni stručnjaci u najnovijem kantualu, koji pripremaju, točno odrede ulaznu popijevku svakoj nedjelji i svakom blagdanu, a u ponekim slučajevima i dodatnu popijevku, koja bi mogla zamijeniti propisanu (op. ur.: To je bilo Preprekovo mišljenje između 1930. i 1940. godine!).

Nije na odmet da ukratko opišem i sretan ishod Preprekova skladanja Mise XXIX, koju je naslovio *Vrata nebeska*. To je bila posljednja misa, koju mi je izdiktirao prije svoje smrti. Krajem ožujka ili početkom travnja 1980. godine zabilježio sam prvo dio mise - *Gospodine*. Pošto sam bio veoma zadovoljan dvama osnovnim motivima ove skladbe, željno sam iščekivao zapisivanje i ostalih dijelova mise. Na moju veliku žalost zapisivanje se moralo prekinuti i nastaviti tek u rujnu zbog Preprekova liječenja. Rekao je da nije ni siguran hoće li ovo skladanje dovršiti, jer su navedeni motivi prilično amorfni, pa ne zna hoće li s njima moći izgraditi cijelu misu. Došavši mu u prijateljski posjet krajem rujna, iznenada mi

reče: "Misu XXIX skladao sam s uspjehom do kraja i može je odmah nastaviti zapisivati ako imaš vremena." Obuzet silnom radošću, upitam ga kako je uspio nastaviti skladanje. Odgovorio je ovako: "Bio sam u zabludi misleći da su dva motiva iz "Gospodine" amorfni. Kad sam se temeljito udubio u razmatranje tih motiva i u mogućnosti njihova oblikovanja ispostavilo se da su ne samo dobri, nego štoviše čak veoma pogodni za obradbu."

U najvišim crkvenoglasbenim krugovima Preprek je bio uvažen i cijenjen, što potvrđuju i poneki dokumenti. Evo naprije službenog dopisa g. Vjekoslava **Višoševića**, ravnatelja *Čirilometodskog zavoda* u Zagrebu i urednika *Čirilometodskog Vjesnika*, u kojem 23. lipnja 1935. godine piše Prepreku:

Vaše blagorođe!

Odobrenjem Predsjedništva biskupskih konferencija, a u sporazumu s Centralom Katoličke Akcije u Nadbiskupiji zagrebačkoj, sazvao sam prilikom održanja II. općeg Euharističkog kongresa u Ljubljani, za dan 29. lipnja u 11 sati, prijateljski sastanak svih istaknutih crkvenih glazbenika i predstavnika glazbeno-prosvjetnih društava, da se raspravi pitanje osnivanja jedinstvenog "Saveza za katoličku crkvenu glazbu" kao koordinirajuće i u Katoličkog Akciji organizirane sile.

Uljudno Vas molim, da se i Vi, po mogućnosti osobno ili putem zastupnika ovom mojem pozivu odazovete i poduprete ovu skromnu akciju oko kultiviranja i širenja svete glazbe.

U dopisu napisanom 18. srpnja 1935. godine tajnik *Glavnog pripravnog odbora za osnivanje Saveza za katoličku crkvenu glazbu u Jugoslaviji*, g. Josip **Požgaj**, učitelj u Zagrebu, saopćava Prepreku sljedeće:

Stanislav Preprek, ravnajući učitelj

Na prvom sastanku za osnivanje "Saveza za katoličku crkvenu glazbu u Jugoslaviji", koji je održan 29. VI. t.g. u Ljubljani, izabrani ste u Glavni pripralni odbor, o čemu nam je čast izvijestiti Vas s uljudnom molbom, da se radi konstituiranja "Diecezanskog pripravnog odbora" izvolite što prije staviti u svezu s preč. g. dr. Ivanišićem, koji će prema našim uputama doskora sazvati konferenciju za đakovačku biskupiju.

U dopisu sastavljenom 15. studenoga 1935. godine đakovački biskupski ordinarijat izvješćuje o sljedećem:

Stanislav Preprek, orguljaš

Prema rezoluciji donesenoj na sastanku istaknutih crkvenih glazbenika, predstavnika crkvenih glazbenih ustanova iz cijele države, dne 29. VI. 1935. u Ljubljani, osnovat će se "Savez za katoličku crkvenu glazbu u Jugoslaviji".

Delegatom Glavnog pripravnog odbora za đakovačku biskupiju imenovan je veleučeni g. dr. Petar Ivanišić, profesor i regens chori Stolne crkve u Đakovu.

Želja je ovog Ordinarijata, da u taj odbor uđete i Vi kao crkveni glazbenik. Izvolite stoga Biskupskom ordinarijatu u Đakovu priopćiti što prije, da li ovu ponudu prihvatate...

Na ovaj dopis Preprek je odgovorio potvrdno 25. studenoga 1935. godine.

Godine 1936., dana 26. IX., poslan je Prepreku, iz đakovačkog biskupskog ordinarijata, dopis sljedeće sadržine:

Predmet: Preprek Stanislav - imenovanje članom Pripravnog odbora za promicanje liturgijske obnove u hrvatskom narodu.

Gospodin Stanislav Preprek, učitelj

U svezi s prijedlogom biskupskog ordinarijata u Hvaru, broj 1316/936 od 23. srpnja 1936. i zaključka I. hrvatskog liturgijskog sastanka u Hvaru od 4. do 6. srpnja 1936., izdaje se ovaj

Dekret:

Gospodin Stanislav Preprek, učitelj u Petrovaradinu, imenuje se članom Pripravnog odbora za promicanje liturgijske obnove u hrvatskom narodu. S tim u svezi bit će Vaša briga, da u smislu zaključaka i rezolucija stvorenih na I. hrvatskom liturgijskom sastanku u Hvaru poradite i u Đakovačkoj biskupiji oko što boljeg i življeg promicanja liturgijskog pokreta.

*S Vama zajedno imenovani su za članove toga odbora u Đakovačkoj biskupiji još ova gospoda: Msgr. dr. Josip **Gunčević** iz Zemuna i dr. Petar **Ivanišić** iz Đakova.*

Prihvatam ovu zgodu, da čitavoj ovoj akciji, kao i Vašem Gospodstvu, podijelim svoj biskupski blagoslov.

*Dr. Antun Akšamović,
biskup đakovački*

Dana 24. studenoga 1936. godine uputio je preč. g. Janko Barle, predsjednik *Cecilijina društva* u Zagrebu, sljedeće pismo saopćenje S. Prepreku:

Blagorodni g. Stanislav Preprek, ravnajući učitelj

Častim se saopćiti Vam, da Vas je glavna skupština Cecilijina društva jednodušno izabrala članom društvenog upravnog odbora. Priopćujući Vam to, ne dvojim, da ćete svim silama raditi na unapređenju hrvatske crkvene glazbe.

*Janko Barle,
predsjednik*

Očito je da navedeni dopisi svjedoče Preprekovu uvaženost u najvišim crkvenoglasbenim krugovima kod nas i da tu nema mjesta bilo kakvoj sumnji.

Prije nego progovorim o Prepreku kao skladatelju, ne mogu a da ne istaknem njegovu visoku naobraženost, osobito na umjetničko-estetskom području. On je uvijek bolje znao koje mu mjesto pripada među skladateljima, nego pojedini muzikolozi, skladatelji ili glazbeni kritičari. Kad je jedan naš profesor glazbe napisao Prepreku da ga smatra našim najjačim živućim crkvenim skladateljem, Preprek je odmah o tome iznio i svoje mišljenje. Rekao je da ocjena toga profesora nije posve ispravna, jer se među živim skladateljima nalaze tri naraštaja istih. S mladim naraštajem, koji je nestabilan zbog čestog lutanja, ne može se usporediti, a od nekoliko skladatelja srednjeg naraštaja razlikuje se po glazbenim značajkama. Skladateljima starog naraštaja pripada, međutim, samo po godinama života, dok svojom modernijom glazbom od njihove ne pripada ni njima. Prema tome, on kao skladatelj stoji zasebno, ali ta spoznaja nije i kriterij za vrijednost njegove glazbe. Međutim, riječ "najjači" ne kazuje nam ni toliko, jer je kao izraz u umjetnosti veoma nepodobna i ponajprije asocira na fizičku snagu. Ovo razmatranje prikazuje Prepreka kao realnog čovjeka, koji želi biti što bliži istini.

U pismu prof. Josipu **Andreisu**, napisanom 27. kolovoza 1936. godine, a koje predstavlja i pronicljiv iskaz i očajan bunt jednog poštenog stvaraoca glede nepriključnosti u glazbenom svijetu, Preprek izlaže svoj stav o svojim glasovirskim skladbama zbog ocjene da su epigonstvo **Debussyja**. Evo samo najbitnijih misli:

"Barem da je rečeno impresionizam, ali ovako grubo: epigonstvo, to se može lako dobaciti ovako nepoznatom, da ga se odmah i potpuno dotuče.

Razlika između Debussya, njegovih neposrednih sljedbenika i nas danas je velika. Njihov rad bio je usko svezan za slikarstvo, za vanjski utisak, izražen glazbom samo površinski blistavo. Dakle: Mehr Malerei als Empfindung (Više slikanja nego osjećaja). Njihovi naslovi su slikarski, nemaju mnogo zajedničkog s glazbom, pa se i cijele zbirke zovu slike (*Ymages, Estampes*).

U mojim klavirskim svitama svaka je skladba doživljaj, i to većinom glazbeni doživljaj. To je najuži dodir s prirodom, koji budi sjećanja, izaziva asocijacije, i tako svaka svita postaje dnevnikom. U naslovima *Dozivanje proljeća, Tuga šume, Pjesma o bijelim oblačima* itd. nema ništa impresionističkoga u prvotnom smislu, a u sadržaju pogotovo.

Osim toga s formalne strane, pod utjecajem gregorijanske ukinuo sam određeni ritam (nema taktova), a oslonio se isključivo na unutrašnji ritam. A što je također važno, harmonski je sve funkcionalno međusobno povezano.

Reći da je programna glazba anakronizam posve je neopravdano. Od Monteverdija pa do danas bilo je, ima i bit će programne glazbe. To je zapravo i najbolji dio glazbe uopće. Programna glazba u širem smislu nije samo opisna, jer umjetnik-stvaralac kadar je ne samo nešto intenzivno doživjeti, nego i same doživljaje stvarati posredstvom svoje neprekidno budne mašte... Moj Faun nije izišao iz Mallarméove pjesme, niti je moj Pan sa siringom u ruci sišao s Böcklinove slike, ali možda ipak odatle potječe onaj nesvjesni poticaj u logičnoj svezi i asocijaciji s mitološkim legendama. Oni su oličenje moje čežnje, koja se uvijek javlja u dodiru s prirodom. Zato je i njihova svirka na fruli i siringi tako sjetna i žalobna. Od djetinjstva i gotovo cio svoj život proživio sam u najužem dodiru s rijekom, poljem, šumom i livadama."

Bolje protumačiti razliku između Preprekovih i impresionističkih skladbi jedva da je moguće.

Preprek je rođen u Šidu 16. travnja 1900. godine glazbenoj obitelji, podrijetlom iz Petrovaradina, koja se ovamo doselila iz Moravske. Njegove glazbene sposobnosti očitovale su se u ranoj mladosti, a s učenjem glasovira započeo je u dvanaestoj godini. Nakon završene niže realne gimnazije u Srijemskoj Mitrovici nastavlja 1914. godine pohađati učiteljsku školu u Petrinji. U toj glazbeno razvijenoj sredini, prepustio se vodstvu profesora glazbe Vladimiru Stahuljaku i nastavio intenzivno skladati. Uz profesorovu potporu upoznaje stilska obilježja raznih skladatelja, a osobito skladateljske postupke Beethovena, Wagnera i Čajkovskog.

Po završetku učiteljske škole, vršeci učiteljsku službu, Preprek u daljnjoj izobrazbi, koju nastavlja kao samouk, budno prati kretanje glazbe između dva rata. Upoznavanjem simfonija Gustava Mahlera Preprek preinačuje svoja estetska usmjerenja, poglede i stavove u odnosu na glazbene izričaje, kojima se dotad služio. Napustivši ekstremne postupke suvremenih skladatelja, u čijim je skladbama uzalud tražio unutrašnji doživljaj, on je skladbe Gustava Mahlera smatrao najvišim dometom glazbe poslije Richarda Wagnera.

Izgrađujući svoj način glazbenog izražavanja križanjem najboljih tekovina prethodnih glazbenih epoha i pravaca, dajući prednost harmoniji, napuštajući podjelu na taktove i klasični periodicitet i prepuštajući se osjećaju unutrašnjeg ritma,

Preprek je stvorio zanimljiva djela originalne invencije i tematike, puna osjećajnosti, dramatičnosti i dinamičnosti.

Proučavajući glazbu svjetskih skladatelja od najranijeg do najnovijeg vremena on je sustavnim pronicanjem u njihova djela izostravao svoj prirodni dar zapažanja raznovrsnih glazbenih pojava. Uz to se obilno služio najboljim glazbenoteoretskim knjigama, kojima je obogaćivao i svoju osobnu knjižnicu. Dovoljno je spomenuti samo nekoliko autora iz čijih je knjiga produbljavao svoje znanje o harmoniji pa da bude očito kako je temeljito radio na glazbenoj izobrazbi. To su između ostalih N. Rimski-Korsakov, Hermann Grabner, Georg Capellen, Josef Wöss. Mnoštvo knjiga s raznih područja glazbene povijesti, estetike i teorije jedva da je posjedovala neka privatna knjižnica. Potpuna okruženost i zaokupljenost bezbrojnim knjigama jasan su znak njegove ogromne ljubavi prema njima. One su mu uvijek i bile i ostale najbolji i najodaniji prijatelji.

Prepekova glazba odiše metričko-ritamskom slobodom. Ritam mu je gibak i nestabilan. Uz čestu polimetriku služi se i aritmijom. Glazbene fraze oslobodio je stroge ovisnosti određenih taktova i često odbacivao mede zamjenjujući ih crticama u nejednakim razmacima, odvajajući tako znatno realnije pojedine metarsko-ritamske grupe. Harmonija, najbitniji element Prepekova glazbenog izričaja, veoma je bogata i raznovrsna. Zbog razvijenog smisla za harmonijske boje podjednako se služi svim vrstama tradicionalnih akorada, paralelnim intervalima, kvartnim i sekundnim harmonijama, reskim pa i atonikalnim akordskim sklopovima u kojima znaju zazvučati i svi ljestvični tonovi.

U Prepekovu skladalaštvu prisutan je širok zahvat glazbene baštine. On je poznata sredstva na području tonalnosti, melodike, ritma, polifonije, oblika i fature obogaćivao pojedinim elementima glazbe XX. stoljeća, osvježivši i pomladivši tako naslijedenu glazbenu izražajnost.

Opravljanje za svoje postojanje Preprek je nalazio u skladanju, sviranju, pisanju, prevodenju, razmišljanju, dakle, u bavljenju umjetnošću i znanošću. Svakodnevno izražavanje glazbom bilo je za njega pročišćenje i rasterećenje od osjećajnih naboja, oslobađanje od teških duševnih stanja i jedinu nadoknadu za pretrpljene životne nedaće i životna razočaranja. Svojim mnogobrojnim crkvenim i svjetovnim skladbama, koje su izraz njegovih snova, htijenja, sjećanja i maštanja, uspio je povratiti prošlo vrijeme. Tek u estetskom doživljavanju život kod njega prerasta u značajnu stvarnost. Izražavajući radost i tragičnost življenja i široku lepezu ljudskih osjećaja, Prepekova glazba je doprinos obogaćivanju osjećajnosti suvremenog čovjeka, koji u mnogobrojnim protuslovljima suvremenog dehumaniziranog svijeta teži povratku prirodi, smirenijem, srenijem i sretnijem životu.

Rukopisi za *Sv. Ceciliju* br. 1 - 2001.
primaju se u Uredništvu do
15. veljače 2001. godine.

Molimo sve cijenjene suradnike da nam svoje priloge šalju pisane na računalo (kompjuteru) i da nam uz ispis teksta prilože i disketu. Unaprijed zahvaljujemo.